

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101643

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лимаренко Юлія Сергіївна

2. Yulia Lymarenko

Кваліфікація: 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9108-5350

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081

Дата захисту: 17-10-2023

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.502.007

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.81, 10.81.51, 10.81.71

Тема дисертації:

1. Запобігання і протидія домашньому насильству за матеріалами Харківського регіону
2. Prevention and counteraction to domestic violence according to the materials of Kharkiv region

Реферат:

1. Дисертацію присвячено кримінологічному дослідженню домашнього насильства та негативних тенденцій у його розвитку в умовах Харківського регіону, розробці нових і конкретизації існуючих заходів загальносоціального й спеціально-кримінологічного запобігання та протидії йому на основі виявлених детермінаційних чинників. У дисертації надано характеристику соціально-економічних та інших ознак Харківського регіону, які ілюструють можливість вивчення детермінаційних чинників домашнього насильства на його прикладі із подальшим застосуванням результатів дослідження на території всієї України. Помітне зростання кількості сімей, які проживають без офіційної реєстрації шлюбних відносин та збільшення випадків розлучень на території Харківського регіону укріплює постулати безвідповідального ставлення до родинних зобов'язань. Безробіття негативно впливає на сімейні відносини. Бідність, неможливість забезпечити своїх дітей речами першої необхідності є конфліктогенними факторами, які

сприяють вчиненню домашнього насильства в регіоні та всій країні. Достатньо стабільні показники насильницької злочинності та низький ступінь виявлення правопорушників вкотре підтверджують необхідність розробки заходів запобігання і протидії на основі матеріалів Харківського регіону. При дослідженні стану домашнього насильства в Харківському регіоні було виділено такі особливості. За період 2016 – 2021 років кількість зареєстрованих випадків вчинення домашнього насильства збільшилась майже вдвічі. На нашу думку, невинне зростання динаміки домашнього насильства в Харківському регіоні та Україні є закономірним наслідком криміналізації домашнього насильства, створення спеціалізованих підрозділів у складі Національної поліції України та карантинних обмежень, введених внаслідок пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19. У 2020 році відмічено тенденцію до збільшення кількості засуджених осіб за вчинення кримінальних правопорушень, пов'язаних із домашнім насильством. У більшості досліджених випадків спостерігається поєднання двох форм домашнього насильства (фізичного і психологічного) та вчинення домашнього насильства переважно у вечірній і нічний час доби. Характерна для домашнього насильства приватність підтверджена вчиненням злочину в межах місця проживання жертви чи кривдника (84 %). З'ясовано, що майже половину фактів вчинення домашнього насильства кваліфіковано як проступок, котрий передбачено ст. 125 Кримінального кодексу України «Умисне легке тілесне ушкодження» та лише 4 % за спеціальною ст. 1261 «Домашнє насильство». Домашнє насильство у Харківському регіоні відзначається середнім рівнем латентності. У дисертації надано типовий портрет кривдника – це особа чоловічої статі, від 35 до 39 років, з середньою освітою, у якого переважно відсутнє постійне місце роботи, або який має тимчасовий заробіток, перебуває в офіційних або фактичних шлюбних відносинах, та який вчинив домашнє насильство. Систему детермінант домашнього насильства досліджено за трьома рівнями: макрорівнем, мезорівнем та мікрорівнем. На макрорівні вчиненню домашнього насильства сприяють: соціально-економічна нестабільність в державі; триваючі збройні конфлікти; достатньо високий рівень безробіття в регіоні; стереотипні патріархальні соціальні переконання та слабкі темпи утвердження гендерної рівності. Мезорівень представлений: негативним впливом девіантної поведінки у батьківській сім'ї кривдника на формування його особистості; відсутність власного житла та необхідність уживатися в одному приміщенні з іншими родинами; ворожим ставленням батьків до пари своєї дитини та їх систематичне втручання в життя подружжя; алкогольна / наркотична залежність членів сім'ї. Індивідуальний рівень чинників включає в себе: агресивність та запальний характер кривдника; наслідки впливу попередніх судимостей засуджених і їх перебування певний час в установах виконання покарань; занижена або завищена самооцінка аб'юзера і як наслідок ревності з його боку та бажання самоствердитись за рахунок більш слабшої близької особи. За результатами проведеного дослідження представлено комплекс заходів загальносоціального запобігання домашньому насильству, котрі спрямовано на: стабілізацію соціально-економічного становища регіону шляхом зменшення рівня безробіття та алкоголізації населення; підвищення правової культури суспільства; забезпечення належної ресоціалізації осіб, звільнених з місць несвободи, та впровадження різних форм державної та регіональної підтримки інституту сім'ї. Заходи спеціально-кримінологічного запобігання домашньому насильству в Харківському регіоні розроблено з урахуванням детермінаційного комплексу чинників за трьома напрямками: кримінологічної профілактики, відвернення та припинення кримінальних правопорушень.

2. The dissertation is devoted to the criminological study of domestic violence and its negative development trends in the conditions of the Kharkiv region, the development of new and specification of existing measures of general social and special criminological prevention and countermeasures based on the identified determining factors that cause the emergence and development of this criminal phenomenon. The dissertation provides a description of the socio-economic and other characteristics of the Kharkiv region, which illustrate the possibility of studying the determinants of domestic violence on the example of the Kharkiv region and applying the results of the study to the entire country, since its features are manifested in almost every settlement of Ukraine. A significant increase in the number of families living without official registration of marriage relations and an increase in the number of divorces in the territory of the Kharkiv region reinforces the postulates of an irresponsible attitude towards family obligations. Unemployment negatively affects family relations. Poverty, the inability to provide one's children with

basic necessities are conflict-causing factors that contribute to the perpetration of domestic violence in the region and the entire country. Sufficiently stable indicators of violent crime and the low degree of detection of offenders once again confirm the need to develop prevention and countermeasures based on the materials of the Kharkiv region. When investigating the state of domestic violence in the Kharkiv region, the following features were highlighted. During the period 2016 - 2021, the number of registered cases of domestic violence almost doubled. In our opinion, the constant growth of the dynamics of domestic violence in the Kharkiv region and Ukraine is a natural consequence of the criminalization of domestic violence, the creation of specialized units within the National Police of Ukraine and quarantine restrictions introduced as a result of the acute respiratory disease pandemic COVID-19. In 2020, a trend towards an increase in the number of persons convicted of criminal offenses related to family violence was noted in the Kharkiv region. There is a combination of two forms of domestic violence and it was committed in the evening and at night in most investigated criminal cases. It was found that almost half of the cases of domestic violence were classified as a misdemeanor, which is provided for in Art. 125 of the Criminal Code of Ukraine «Intentional minor bodily injury» and only 4% under special Art. 1261 of the Criminal Code of Ukraine «Domestic violence». Domestic violence in the Kharkiv region is characterized by an average level of latency. The dissertation provides a typical portrait of the abuser - he is a male person, aged 35 to 39, with a secondary education, who mostly does not have a permanent job, or who has a temporary job, is in an official or de facto marital relationship, and who committed domestic violence. The system of determinants of domestic violence in the Kharkiv region was studied at three levels: macro level, meso level and micro level (individual level). At the macro level, the perpetration of domestic violence is facilitated by: socio-economic instability in the state; active armed conflicts; sufficiently high level of unemployment in the region; stereotypical patriarchal social beliefs and weak pace of establishing gender equality. The meso level is represented by: the negative impact of deviant behavior in the abuser's parental family on the formation of his personality; lack of own housing and the need to get along in the same room with other families; the hostile attitude of parents towards their child's couple and their systematic interference in the lives of spouses; alcohol / drug addiction of family members. The individual level includes: aggressiveness and hot-tempered nature of the abuser; the consequences of the influence of previous convictions of convicts and their stay for a certain time in institutions for the execution of punishments; underestimated or overestimated self-esteem of the abuser and, as a result, jealousy on his part and the desire to assert himself at the expense of a weaker loved one. Based on the results of the research, a set of measures for general social prevention of domestic violence is presented, which are aimed at: stabilizing the socio-economic situation of the region by reducing the level of unemployment and alcoholism of the population; improving the legal culture of society; ensuring the proper resocialization of persons released from prisons and implementing various forms of state and regional support for the institution of the family. Measures of special criminological prevention of domestic violence were developed taking into account a deterministic set of factors in three directions: criminological prophylactic measures, prevention and termination of criminal offenses.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Лимаренко Ю. С. Проблемні питання боротьби з домашнім насильством (за результатами опитування працівників правоохоронних органів Харківської області). Питання боротьби зі злочинністю. 2020. Вип. 39. С. 97-102. DOI 10.31359/2079-6242-2020-39-97.

- Лимаренко Ю. С. Кримінологічна характеристика особистості, яка вчинила домашнє насильство. «KELM (Knowledge, Education, Law, Management)». 2020. № 6 (34). Вип. 1. С. 245–252. DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.6.1.39>. URL: <http://kelmczasopisma.com/viewpdf/2551>
- Лимаренко Ю. С. Домашнє насильство над дітьми: кримінологічні та психологічні проблеми. Журнал східноєвропейського права. 2021. Вип. 91. С. 82–87. URL: http://easternlaw.com.ua/wpcontent/uploads/2021/08/lymarenko_91.pdf
- Лимаренко Ю. С. Детермінанти домашнього насильства на мікрорівні (за матеріалами Харківського регіону). Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 3. С. 208–210. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-3/47>. URL: http://lsej.org.ua/3_2022/47.pdf
- Лимаренко Ю. С. Запобігання домашньому насильству: новели законодавства. Організаційно-правові засади запобігання домашньому насильству: реалії та перспективи: матеріали круглого столу, 31 травня 2019 р. Запоріжжя: КПУ, 2019. С. 107–109.
- Лимаренко Ю. С. Гендерний аспект домашнього насильства. Актуальні проблеми протидії злочинності: матеріали наук. конф. За результатами роботи фахівців НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України за фундаментал. темами у 2019 р. (м. Харків, 23 груд. 2019 р.). Харків: Право, 2019. С. 417–421. URL: https://ivpz.kh.ua/wpcontent/uploads/2020/01/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80_23-12-2019_%D0%9D%D0%94%D0%86-%D0%92%D0%9F%D0%97-%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%B8%D1%81%D0%B0_%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82_%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BB-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%BA%D0%B0.pdf
- Лимаренко Ю. С. Деякі аспекти запобігання домашньому насильству за матеріалами Харківського регіону. Сьомі Таврійські юридичні наукові читання: матеріали міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 4–5 лютого 2022 р. Київ: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2022. С. 56–60.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали; пам'ятка «про запобігання та протидію домашньому насильству» для населення

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення захисту життя, здоров'я, прав та інтересів осіб від домашнього насильства

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000283

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голіна Володимир Васильович

2. Volodymyr V. Holina

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9166-3472

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильєв Андрій Анатолійович

2. Andrii A. Vasyliiev

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блага Алла Борисівна

2. Alla B. Blaha

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калініна Аліна Владиславівна
2. Alina V. Kalinina

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України**Код за ЄДРПОУ:** 23464860**Місцезнаходження:** вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія правових наук України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Колодяжний Максим Геннадійович
2. Maksim G. Kolodiazhnyi

Кваліфікація: к. ю. н., с.н.с., 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України**Код за ЄДРПОУ:** 23464860**Місцезнаходження:** вул. Пушкінська, буд. 49, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія правових наук України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Данильченко Юрій Броніславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Данильченко Юрій Броніславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Шрамко Сабріє Сейтжеліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна